

MALTA

**QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)**

**ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF**

Seduta tas-6 ta' Ottubru, 2021

Appell Inferjuri Numru 76/2013/1 LM

**Paola Pace (K.I. 138030M), u b'digriet tat-22 ta' April, 2021 l-atti ġew trasfużi f'isem Lorraine Dunn (Passaport Amerikan numru 51382258), Diane Ignasiak (Liċenzja tas-sewqan Amerikana numru I 252-143-676-6789), Jennifer Thomas (Liċenzja tas-sewqan Amerikana numru T 520-433-617-630), Peter R. Pace (Liċenzja tas-sewqan Amerikana numru P200-433-617-630), Maria Lucas (Liċenzja tas-sewqan Amerikana numru H420-585-149-077), Andrew R. Pace (Liċenzja tas-sewqan Amerikana numru P200-0156-8317-04), Peter Busuttil (K.I. numru 0198158M), Joseph Busuttil (K.I. numru 053247M), Anthony Busuttil, Nazzareno Pace (K.I. numru 520050M), Joseph Pace (K.I. numru 263753M), Maria Assunta Cassar (K.I. numru 439656M), Maria Dolores Baldacchino (K.I. numru 647462M), Maria Concetta Portelli (K.I. numru 880354M), Antonia Knights (K.I. numru 860551M), u Maria Fatima Bracewell (K.I. numru 310349M), minħabba l-mewt ta' Paola Pace
(*'l-appellanti'*)**

vs.

**Emanuel Bugeja (K.I. 767443M), u b'digriet tat-3 ta' Frar, 2021 l-atti ġew trasfużi f'isem Theresa Bugeja (K.I. 970345M) minħabba l-mewt ta' Emanuel Bugeja, u Peter Bugeja (K.I. 590839M)
(*'l-appellati'*)**

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mir-rikorrenti **Paola Pace (K.I. 138030M)**, [hawnhekk 'l-appellanti'], minn deċiżjoni tal-Bord li Jirregola l-Kera [minn issa 'l quddiem 'il-Bord'], tad-9 ta' Ġunju, 2020 [minn issa 'l quddiem 'is-sentenza appellata'], li permezz tagħha l-Bord ċaħad l-ewwel talba tar-rikorrenti, bl-ispejjeż kontra tagħha, esklużi l-ispejjeż tal-ewwel u t-tieni eċċezzjoni li jibqgħu kif deċiżi bis-sentenza preliminari tal-istess Bord tas-26 ta' Mejju, 2016.

Fatti

2. Fir-rikors tagħha, ir-rikorrenti spjegat li hija tikri lill-intimati **Emanuel Bugeja u Peter Bugeja** [aktar 'il quddiem Peter Bugeja jissejjaħ ukoll 'l-appellat'] ir-razzett bir-raba' miegħu magħruf bħala 'Ta' Marner', sive 'Tal-Muddajn', fil-limiti tal-Qrendi [minn issa 'l quddiem 'il-fond'], bil-qbiela ta' sittax-il Lira Maltin fis-sena, ekwivalenti għal €37.27. Ir-rikorrenti spjegat li oriġinarjament hija kienet kriet dan il-fond bħala mażen għan-negozju, imma l-intimati mhumiex jagħmlu użu minnu u mhuma jagħmlu l-ebda negozju mill-fond, u għalhekk dawn biddlu d-destinazzjoni tal-fond. Ir-rikorrenti spjegat ukoll li l-intimati ħallew il-fond fi stat ta' abbandun u żviluppaw ħsarat fil-fond kawża tan-nuqqas ta' manutenzjoni da parti tal-intimati.

Mertu

3. Permezz tat-talbiet tagħha, ir-rikorrenti talbet lill-Bord jogħġbu jawtorizza lir-rikorrenti tirriprendi l-pussess tal-fond bir-raba' miegħu, filwaqt li jipprefiggi terminu qasir u perentorju għall-iżgumbrament tal-intimati mill-istess fond.

4. L-intimati wiegħbu li l-Bord li Jirregola l-Kera mhux il-forum kompetenti biex jisma' din il-lanjanza, u dan għaliex l-kirja inkwistjoni taqa' taħt il-Kap. 199 tal-Ligijiet ta' Malta, u mhijiex waħda urbana. L-intimati eċċepew li r-rikorrenti stess ammettiet li l-korrispettiv għall-użu ta' dan il-fond jitħallas fi qbiela, u għalhekk huma għandhom jiġu liberati mill-osservanza tal-ġudizzju. Mingħajr preġudizzju għal dan, l-intimati eċċepew ukoll ir-*res judicata* għaliex qalu li diġà kienet ingħatat deċiżjoni dwar il-lanjanzi tar-rikorrenti. B'żieda ma' dan, l-intimati spjegaw li dan il-fond dejjem intuża għal skopijiet agrikoli, u l-fond għadu jintuża għall-istess skop li għalih dejjem inkera. Qalu wkoll li m'hemm l-ebda ħsarat fil-fond inkwistjoni li jistgħu jagħtu lok għat-tehid lura tal-fond bir-raba' miegħu.

5. L-intimat **Peter Bugeja** xehed quddiem il-Bord li l-fond inkwistjoni jikkonsisti f'razzett b'għalqa żgħira ta' tliet sigħan miegħu, liema għalqa tinħadem minnu u kienet tinħadem ukoll minn ħuh. Ix-xhud spjega li r-razzett jintuża għat-trobbija tat-tjur u tal-fniek, u fir-razzett ma jgħix ħadd. Qal li l-qbiela titħallas kull Santa Marija, u fir-razzett jinżammu wkoll għadd ta' klieb tal-kaċċa. Ix-xhud qal li s-sidien kienu diġà fetħu kawża oħra sabiex jirriprendu l-pussess

ta' dan il-fond. Ix-xhud ipprezenta kopji ta' diversi rċevuti tal-ħlas tal-qbiela. Fl-*affidavit* tiegħu **Peter Bugeja** xehed li huwa għandu 74 sena, u dejjem jaf li dan ir-razzett bir-raba' miegħu kien għand il-familja tiegħu. Huwa qal li mhux minnu li kien hemm żmien meta dan ir-razzett inkera bħala maħzen jew għal skop ta' negozju, u dan ir-razzett minn dejjem kien jintuża għat-trobbija tal-bhejjem u għaž-żriegħ tal-patata. Qal li l-qbiela dejjem tħallset f'Santa Marija kif inhi drawwa. Qal ukoll li l-irċevuti li għandu fil-pussess tiegħu jmorru lura għas-snin 1976 jew 1977.

6. Ir-rikorrenti **Paola Pace** fix-xhieda tagħha quddiem il-Bord, qalet li qabel din il-kawża hija kienet fetħet kawża oħra quddiem il-Bord. Ir-rikorrenti qalet li wara li giet deċiża dik il-kawża hija baqgħet tircievi l-ħlas tal-qbiela sal-2008. F'udjenza sussegwenti r-rikorrenti Paola Pace xehdet li l-intimat kien jinnegozja fix-xiri u l-bejgħ tal-patata, għeneb u prodotti oħra, u kien iqegħedhom fil-fond inkwistjoni sakemm isib il-bejgħ tagħhom, u wara dan biddel in-negozju għal wieħed ta' trobbija tal-majjali, li bdew jinżammu f'dan il-post. Ir-rikorrenti xehdet li fil-prezent il-fond jintuża għad-delizzji tal-intimati, fosthom għat-trobbija tat-tigieg, papri u klieb tal-kaċċa, u qalet li hija ma tikrix raba' lill-intimati iżda razzett u ġardina żgħira. F'xhieda mogħtija waqt udjenza sussegwenti, l-istess Paola Pace xehdet li r-razzett inkwistjoni kien intiret minn ħuha Giovanni Pace wara l-mewt tal-ġenituri tagħhom, u sussegwentement hija kienet wirtet lil ħuha, u għalhekk il-fond inkwistjoni llum jappartjeni lilha. F'xhieda moħtija minnha waqt udjenza sussegwenti, Paola Pace qalet li hija qatt ma aċċediet fil-fond, ħlief meta kellha bżonn tagħmel il-*causa mortis* wara li gie nieqes ħuha.

7. **Ġuzeppi Busuttil** xehed li r-rikorrenti tigi z-zija tiegħu, u din kienet indikatlu l-fond inkwistjoni sabiex jieħu ritratti tal-istat attwali tal-fond. Mir-ritratti eseblti jirrizulta li partijiet minn dan il-fond jintużaw għal skopijiet ta' trobbija ta' tigieġ u tjur.

8. Permezz ta' deċiżjoni preliminari li ngħatat fis-26 ta' Mejju, 2016, il-Bord iddeċieda l-eċċezzjonijiet preliminari sollevati mill-intimati, billi għamel riferiment għad-deċiżjoni tal-Qorti tal-Appell tat-28 ta' Frar, 1969, li kienet diġà ddeċidiet li l-fond jaqa' taħt il-kompetenza tal-Bord li Jirregola l-Kera, u għaldaqstant ikkonkluda li l-eċċezzjoni dwar in-nuqqas ta' kompetenza tal-Bord hija frivola u vessatorja.

9. **Nazzareno Pace** xehed li huwa jmur spiss fl-inħawi fejn hemm dan ir-razzett, u ilu diversi snin josserva li dan il-fond jithalla magħluq. Qal li l-fond huwa antik u huwa qatt ma ra lil hadd jagħmel xi manutenzjoni fuqu. Qal li huwa daħal fil-fond xi tliet darbiet, l-ewwel darba meta Paola Pace kellha bżonn tagħmel il-*causa mortis* wara l-mewt ta' ħuha. Ix-xhud qal li dakinhar, Pace, li kellha madwar sebgħin sena, bdiet tibki għaliex dik kienet l-ewwel darba li hija daħlet fil-fond. Qal li dakinhar hu seta' jara li l-kmamar kienu kważi kollha vojta, u kien hemm postijiet fejn waqa' l-gir li tħallew abbandunati, u l-fond huwa mingħajr dawl u ilma. Qal li huwa reġa' daħal fil-fond madwar sentejn wara, u innota li l-affarijiet kienu tħallew l-istess. Reġa' daħal fil-fond xi snin wara, fejn innota li fil-bitħa kien hemm gallinar b'xi ftit tigieġ u papri. Qal li huwa ta' spiss jgħaddi minn dawn l-inħawi għaliex għandu għalqa fil-viċin, iżda huwa qatt ma jara attività fil-fond għaliex il-bieb ta' barra jithalla magħluq.

10. Il-Membri Tekniċi tal-Bord, **il-Perit Alan Saliba** u **I-Perit Elena Borg Costanzi** ġew inkarigati sabiex jassistu lill-Bord billi wara li jaċċedu fil-fond, jirrelataw dwar l-istat ta' manutenzjoni tiegħu u dwar il-mod kif dan qiegħed jiġi użat. Il-Membri Tekniċi spjegaw li dan il-fond jikkonsisti f'razzett għall-annimali pjuttost kbir mibni bil-ġebel, u li ilu hemm għal ħafna għexieren ta' snin. Spjegaw li r-razzett imiss mat-triq u huwa mdawwar bir-raba'. L-aperturi tal-fond huma qodma tal-injam u servizzi iġġeniċi fil-fond ma jeżistux, jew ma ġewx spezzjonati. Spjegaw li hemm bitħa interna li fiha jingabar l-ilma, u l-ħitan ta' ġewwa u ta' barra huma mkaħħla tajjeb u jidhru f'kundizzjoni tajba. Il-Membri Tekniċi spjegaw li f'xi soqfa dehru xorok li qed ifarfri, filwaqt li oħrajn dehru li ġew imbajda riċentement u t-travi tal-injam inżebgħu b'żebgħa sewda. Komplex jgħidu li fil-fond m'hemmx servizzi tad-dawl u l-ilma, u fil-kmamar hemm ħmieġ tad-demel tat-tjur li jinżammu fihom. Il-Membri Tekniċi kkonkludew li dan ir-razzett qiegħed jintuża għall-annimali, fejn il-bitħa u l-kamra ta' magħha qegħdin jintużaw bħala stalla għaž-żwiemel u l-btieħi msaqqfa u l-kamra qegħdin jintużaw għat-tjur. Qalu li hemm diversi għodod fir-razzett li jintużaw għax-xogħol fir-raba', u fir-remissa jinżammu mutur tal-ħart, karru u pompa tal-bexx.

11. L-intimat **Peter Bugeja** fix-xhieda tiegħu quddiem it-Tribunal, qal li r-razzett fil-preżent qiegħed f'idejh u f'idejn ħuh. Qal li r-razzett ilu fil-pussess tal-familja tagħhom għal madwar tmenin sena jew iżjed. Qal li l-fond jintuża għaž-żamma ta' tjur u biex jinżamm żiemel, għalkemm qal li hu u ħuh irabbu t-tjur bħala passatemp u mhux biex jagħmlu negozju minnu. Ix-xhud qal li anki l-ħxejjex li jkabbru fil-post ma jinbiegħux, iżda jużawhom għall-konsum personali,

u kkonferma li xi snin ilu l-fond kien jintuża għat-trobbija tal-majjali. Fl-*affidavit* tiegħu Peter Bugeja ikkonferma li l-fond inkwistjoni jintuża għat-trobbija tal-annimali, li jiġu kkunsmati mill-familja tiegħu u ta' ħuh. Qal li mhux minnu li dan ir-razzett jinsab abbandunat, u huma jzommuh fi stat tajjeb, u anki jagħmlu manutenzjoni fejn ikun hemm bżonn. Ix-xhud qal li hu u ħuh dejjem ħallsu l-qbiela fuq dan ir-razzett, u Paola Pace dejjem ħarget l-irċevuti għal dan il-ħlas.

12. Permezz ta' nota pprezentata fit-12 ta' Lulju, 2019, l-intimati pprezentaw kopja ta' sentenza tal-Qorti tal-Appell tal-10 ta' Novembru, 1986, fl-ismijiet **John Pace vs. Emanuel Bugeja u Peter Bugeja**, liema kawża kienet ukoll tittratta talba għar-ripreża tal-fond mingħand l-intimati, u fejn il-Qorti tal-Appell iddecidiet li anki jekk fuq skala ridotta, il-fond baqa' jintuża għall-istess skop li għalih inkera. Il-Qorti stabbiliet li l-fond inkera bħala 'ħanut' fis-sens tal-artikolu 2 tal-Kap. 109 tal-Ligijiet ta' Malta, u l-fond baqa' jintuża għall-istess skop. Il-Qorti qalet li għalhekk il-kriterju tal-bżonn tal-parti l-waħda u l-oħra għall-istess fond mhux rilevanti fil-każ in eżami, u għalhekk it-talba tar-rikorrent għar-ripreża tal-pussess tal-fond ma setgħetx tiġi milqugħa. Għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti ċaħdet l-appell u kkonfermat id-deċiżjoni appellata.

Is-Sentenza Appellata

13. Permezz tas-sentenza mogħtija fid-9 ta' Ġunju, 2020, il-Bord filwaqt li ċaħad it-talba tar-rikorrenti bl-ispejjeż kontra tagħha, eskluda l-ispejjeż tal-ewwel u t-tieni eċċezzjoni li baqgħu kif deċiż bis-sentenza preliminari li ngħatat

mill-Bord fis-26 ta' Mejju, 2016, u dan wara li għamel is-segwenti konsiderazzjonijiet:

“Osservazzjonijiet

Illi mis-sentenzi ġja decizi rigwardanti l-fond in kwistjoni, jirriżulta kjarament li l-fond kien ingħata bi qbiela lil missier l-intimati bħala ‘store’ u għat-trobbija tal-annimali għan-negozju. Fil-fatt fis-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell fit-28 ta’ Frar 1969 (fn. 8 a folio 32-36 tal-proċess), il-Qorti nnotat li “Għalhekk mal-kompless taċ-ċirkostanzi kif jidher mill-provi jidher illi, meta sar il-kiri, l-iskop prinċipali ma kienx l-użu tal-għalqa bħala raba’ għall-iskopjiet ta’ koltivazzjoni imsemmija fid-definizzjoni tal-liġi, iżda l-iskop prinċipali kien l-użu tar-razzett bħala store u għat-trobbija tal-annimali għan-negozju”. (fn. 9 a folio 36 tal-proċess)

*In oltre, fis-sentenza mogħtija mill-istess Qorti tal-Appell fl-10 ta’ Novembru, 1986 fl-ismijiet **John Pace vs Emanuel Bugeja u Peter Bugeja**, il-Qorti tenniet “Illu huwa paċifiku bejn il-kontendenti li l-fond in kwistjoni kien ġie mikri mill-awturi tar-rikorrenti appellant lill-awtur tal-intimati appellati “bħala store u għat-trobbija tal-annimali għan-negozju”, kif dikjarat mir-rikorrent fir-rikors tiegħu quddiem il-Bord u kif jaqblu l-intimati fix-xhieda tagħhom” (fn. 10 a folio 115 tal-proċess).*

Ikkonsidra:

Illu għalhekk, il-Bord ma jsibx lill-intimati kredibbli meta jgħid li l-fond qatt ma serva għall-skopijiet ta’ negozju.

Madanakollu, l-Bord jinnota li r-rikorrenti Paola Pace kienet minn dejjem konnoxxenti li l-fond ma kienx qiegħed jintuza għal skopijiet ta’ negozju:

“Ngħid illi għall-ewwel l-intimat kien jinnegozja b’xiri u bejgħ ta’ patata, għeneb u affarijiet bħal dawn, kien iqiegħedhom fil-fond in kwistjoni sakemm isib il-bejgħ tagħhom, wara biddel in-negozju u beda jinnegozja fil-majjali u jzommhom f’dan il-post. Dan kollu niftakru jien stess, jien ta’ sikwiet ngħaddi minn hemm, illum qed jintuza għad-delizzju tal-intimat fejn fih iżomm nofs tużżana tiġieġ, papri u klieb tal-kaċċa. In-negozju tal-patata u tal-għeneb dak ilu ma jseħħ, jien niftakru fi żmien wara l-gwerra, fi żmien missier l-intimat. Mistoqsija jekk wara l-gwerra l-fond kienx jintuza għal negozju konness mar-raba’ ngħid illi l-intimati ma kellhomx raba’, jien nikrilhom razzett u ġardina zgħira” (fn. 11 a folio 27 tal-proċess).

...

“Qed inkun murija d-dokument a fol 14 sa 17 tal-proċess, nikkonferma li dawn huma irċevuti maħruġin minni u dan meta l-fond kien qed jintuża għall-istess skopijiet li qed jintuża illum, jiġifieri għat-trobbija ta’ xi tiġieġ bhala delizzju. Ma hemm l-ebda negozju ġestit f’dak il-fond, kull m’hemm erbat iklieb tal-kaċċa, jiena ma’ tantx aċċedejt f’dan il-fond, li dħalt biex nagħmel dikjarazzjoni kawża mortis, dħalt ukoll f’Mejju tas-sena li għaddiet flimkien man-neputi għax gie mill-Amerika u xtaq jara l-fond. Il-kawża mortis saret fl-2002 u oħra fl-2003 meta aċċedejt fil-fond”.

Illi minn eżami tax-xhieda, joħroġ biċ-ċar li minn dawn l-istess fatti, u bhala stat ta’ fatt, huwa indiskutibilmment li meta ħaditu għandha r-rikorrenti, l-iskop li għalih kienu qegħdin jużaw il-fond mertu ta’ dan ir-rikors kien għat-trobbija tal-annimali u kultivazzjoni għall-użu tal-familja.

Il-Bord josserva li l-istess rikorrenti, li issa qegħda tallega non-użo u użu divers, minn dejjem aċċettat kera tul il-perijodu kollu, perijodu ta’ madwar sitta u tletin (36) sena, li matulu hija kienet għal kollox konsapevoli tal-istat ta’ fatt u edotta minn dan l-istat ta’ fatt u l-mod kif qiegħed jintuża u xorta waħda hija baqgħet taċċetta l-qbiela.

Il-Bord jagħmel referenza għas-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Inferjuri) (Appell mill-Bord li Jirregola l-Kera) nhar il-Ġimgħa 12 ta’ Ottubru, 2001 fl-ismijiet Remigio u Josephine D’Amato vs Joseph Gatt fejn ingħad:

Il-każ ċitat mill-Bord li Jirregola l-Kera, deċiż minn din il-Qorti – vide “Schembri vs Sultana”, tad-29 ta’ Jannar, 1999 – kellu fattispeċi kemm xejn differenti mill-każ in eżami. F’dak il-każ kien irrizulta li s-sid, ukoll bniedem anzjan, baqa’ jirċievi l-kera għal ftit snin meta seta’ kien jaf li l-fond ma baqax jintuża (a differenza tal-każ in eżami) u di più, il-kawżali ta’ negliġenza u żdingar riskontrati fil-każ l-ieħor ma setax jakkwiexxi għalihom għax il-ħsara kienet l-aktar fuq ġewwa. Fil-każ in eżami inoltre lanqas hemm il-kawżali ta’ negliġenza. Jissemma mill-appellati li t-taraġ ta’ barra tal-fond lokat kien jidher kollu mċappas bi tbajja’ li jħalli l-ħamiem, però xorta waħda l-awtur tal-appellanti, bhala s-sid baqa’ jaċċetta l-kera dovut. Anzi, skont ma xehed l-appellant bla ma gie kontradett, is-sid kien ġieli jmur għandu u joqgħod jittellem miegħu billi kienu u baqgħu ħbieb ta’ xulxin.

Ferma din l-osservazzjoni, il-fatti attendibbli juru illi r-rikorrenti stess kienet tat il-kunsens taċitu tagħha għall-użu divers tal-fond.

Il-Bord ikkunsidra r-rapport tal-Periti flimkien mal-provi mressqa u jasal għall-konkluzjoni li l-kawżali tan-non uso ma ġietx pruvata.

Nuqqas ta' manutenzjoni

Inkwantu t-talba għar-ripreża tal-fond minħabba allegat nuqqas ta' manutenzjoni da parti tal-intimat, il-Bord filwaqt li jirrileva li ebda prova f'dan ir-rigward ma saret mir-rikorreni, jhoss illi huwa opportun illi ssir referenza gall-konsiderazzjonijiet illi għamlu l-Membri Tekniċi tal-Bord, illi eskludew kwalunkwe tip ta' ħsara tant li l-istess Membri kkonkludew is-segwenti:

"L-aperturi huma qodma tal-injam u servizzi iġġeniċi ma jeżistux, jew ma ġeww spezzjonati. Hemm bitħa interna fejn jingabar l-ilma. Il-ħitan ta' ġewwa kif ukoll ta' barra dehru mkaħħla sewwa u huma f'kundizzjoni tajba. F'xi soqfa dehru xi xorok li qed ifarfru filwaqt li l-oħrajn dehru li riċentement ġew imbajjda u t-travi tal-injam miżbugħin b'żebgħa sewda. Ma hemmx servizzi tad-dawl u l-ilma. Fil-kmamar hemm ħmieg tad-demel tat-tjur li jinżammu fihom."

Il-Bord jinnota li r-relazzjoni tal-Membri Tekniċi ma ġiet b'ebda mod kontestata mir-rikorreni tant li lanqas għamlu eskussjoni tal-istess.

Decide

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Bord qiegħed jiċhad it-talba tar-rikorreni bl-ispejjeż kontra tagħhom esklużi l-ispejjeż tal-ewwel u tieni eċċezzjoni li jibqgħu kif diġà deciz permezz tas-sentenza preliminari ta' dan il-Bord tas-26 ta' Mejju, 2016."

L-Appell

13. L-appellanta ressqet l-appell tagħha mis-sentenza appellata fit-23 ta' Ġunju, 2020, fejn talbet lil din il-Qorti sabiex,

"... tvarja s-sentenza appellata tad-9 ta' Ġunju, 2020 fl-ismijiet premessi billi (i) tħassarha u tirrevokaha fejn caħdet it-talbiet tar-rikorreni appellanti u minflok tilqa' l-istess talbiet tar-rikorreni appellanti u Tordna illi l-intimati appellati jizgombraw mill-fond mertu tal-appell fi żmien qasir u perentorju li jiġi prefiss filwaqt illi (ii) tikkonfermaha sa fejn allokat l-ispejjeż tal-ewwel u t-tieni eċċezzjoni tal-intimati appellati decizi b'sentenza tas-26 ta' Mejju, 2016 kontra l-intimati appellati, u (iii) tordna illi l-ispejjeż kollha taż-żewġ istanzi jkunu a karigu tal-intimati appellati."

14. L-appellanta qalet li hija ħasset ruħha aggravata bis-sentenza appellata għaliex kuntrarjament għal dak li kkostata l-Bord, il-fatt li għal xi żmien l-appellanta aċċettat il-kera mingħand l-appellati, ma jfissirx li hija tilfet iċ-ċans tagħha li tressaq azzjoni ta' non-użu jew ta' użu divers. L-appellanta xorta kellha d-dritt li tressaq azzjoni ta' non-użu kontra l-appellati, u dan in vista tal-fatt li dak li jgħodd huwa l-iskop li għalih inkera l-fond, u l-iskop li l-appellati dejjem aċċettaw li l-fond inkera għalih, jiġifieri għal skop ta' negozju.

15. L-appellanta kompliet tgħid li ladarba l-Bord qabel illi l-użu li għalih inkera l-fond kien wieħed ta' negozju, u qabel li l-appellati ma xehdux is-sewwa, isegwi li fl-azzjoni odjerna verament tippreżenta ruħha sitwazzjoni ta' non-użu jew ta' użu divers. L-appellanta qalet li mill-provi għandu jirrizulta li l-kirja inkwistjoni hija waħda kummerċjali, u mhux minnu dak eċċepit mill-appellati li l-fond għadu jintuża għall-iskop li għalih kien oriġinarjament intiż. L-appellanta qalet li minn qari tas-sentenza tal-Qorti tal-Appell tal-10 ta' Novembru, 1986, jirrizulta li l-fond kien inkera bħala 'store' u għat-trobbija tal-annimali u għan-negozju, u f'partijiet oħra tas-sentenza ntqal li l-fond inkera bħala 'ħanut'. L-appellanta għamlet riferiment għax-xhieda ta' Peter Bugeja, fejn qal li minkejja li fil-fond jitrabbew it-tjur, hu u ħuh ma jagħmlu l-ebda negozju minnu u ma jbigħux il-prodotti tagħhom. L-appellanta għamlet riferiment ukoll għall-*affidavit* ta' Peter Bugeja, li qal li mill-prodott li jitkabbar f'dan ir-razzett jieklu ħdax-il persuna, jiġifieri l-familja tiegħu u ta' ħuh. L-appellanta qalet li għalhekk, minkejja li l-fond inkera għal skopijiet kummerċjali, dan illum m'għadux jintuża għall-iskop li għalih inkera.

16. L-appellanta qalet li l-prinċipju li min jallega jrid jipprova japplika mhux biss għaliha, iżda anki għall-appellati. Qalet li għe ppruvat li l-kirja inkwistjoni hija waħda kummerċjali, u l-appellati mhux talli ma ressqu l-ebda prova li l-kirja inkwistjoni ma kinitx waħda kummerċjali, talli minflok ressqu provi li jikkorroboraw it-teżi tal-appellanta. L-appellanta qalet illi li kieku l-fond qatt ma ntuża għal skop kummerċjali, l-appellati kellhom iressqu prova li turi li dak li qegħdin jallegaw huwa minnu.

17. L-appellanta għamlet riferiment għall-artikoli 1555 u 1555A (3) tal-Kodiċi Ċivili, li jgħidu li jekk il-kerrej jagħmel mill-ħaġa mikrija użu xorta oħra minn dak li għalih ikun miftiehem, jew b' mod li bih jista' jgħib ħsara lil sid il-kera, is-sid jista' jitlob il-ħall tal-kirja, u f'każ ta' fondi kummerċjali, in-nuqqas ta' użu għal skop kummerċjali jitqies bħala użu ħażin tal-ħaġa mikrija. L-appellanta għamlet riferiment għal deċiżjonijiet tal-Qorti li jgħidu li n- 'non-użu' u l- 'użu divers' huma distinti minn xulxin, u dan għaliex filwaqt li fil-każ ta' 'non-użu' għandek sitwazzjoni fejn fond jinżamm magħluq u inutilizzat mingħajr ġustifikazzjoni, fil-każ ta' 'użu divers', il-kerrej ikun żnatura d-destinazzjoni li kellu qabel il-fond, u b'hekk jiġi li abbuża mit-tgawdija tiegħu.

18. L-appellanta qalet li hija lanqas taqbel mal-Bord li hija naqset li tressaq provi li l-fond jinsab fi stat ħażin ta' manutenzjoni, u anki r-relazzjoni tal-Membri Tekniċi tal-Bord tindika li l-fond mhux jintuża, partikolarment fejn dawn qalu li l-aperturi huma qodma tal-injam u servizzi iġjenici ma jeżistux, u fil-fond ma hemmx servizzi tad-dawl u l-ilma. L-appellanta qalet li mill-aċċess irriżulta wkoll

li l-appellati ppruvaw jirrimedjaw is-sitwazzjoni billi żebgħu xi partijiet tax-xorok u t-travi.

19. L-appellanta qalet ukoll li l-eċċezzjoni tar-*res judicata* ma tistax tregi għall-azzjonijiet li jirreklamaw użu divers jew non-użu, u dan għaliex l-użu divers jew in-non-użu jirrelata għaž-żmien li jkun qiegħed jigi reklamat. Qalet li għalkemm seta' gie deċiż fl-1986 li l-fond kien qed jintuża għal skop kummerċjali, jigiġifieri għall-iskop li għalih gie mikri, ma jfissirx li tletin sena wara dan għadu l-każ. Qalet li l-użu tal-fond irid jibqa' għaddej tul il-perkors tal-kirja, u għalhekk l-appellati ma jistgħux jistrieħu fuq sentenza tal-1986 sabiex jiddefendu l-pożizzjoni tagħhom illum il-ġurnata. Qalet li l-azzjoni odjerna mhijiex waħda dwar kif kienet titmexxa l-kirja fit-tmeninijiet, iżda dwar kif qiegħed isir użu hażin tal-kirja illum il-ġurnata.

Ir-Risposta tal-Appell

20. L-appellat Peter Bugeja fir-risposta tiegħu¹ qal li mill-provi jirriżulta li l-appellanta kienet qiegħda taċċetta l-kera bħala qbiela, u l-intimati kienu qegħdin jagħmlu użu mill-fond proprju għal dan l-użu.

21. L-appellat qal li mhuwiex minnu li l-fond inkera għal skop kummerċjali, għaliex l-irċevuti tal-kera juru li dan ma kienx il-każ, kif jirriżulta mill-ktieb tal-kera li jgħid speċifikament li l-kera kienet qiegħda tiġi aċċettata bħala qbiela. Qal li kemm l-appellanta kif ukoll l-awturi tagħha fit-titolu, dejjem krew il-fond

---

¹ L-intimat Emanuel Bugeja gie nieqes wara li nġhatat is-sentenza tal-Bord.

inkwistjoni bħala qbiela, kif jidher ċar anki mill-irċevuti antiki esebiti li jgħidu li s-sid irċieva LM16 ta' sena qbiela b'lura tar-razzett Triq ta' Muddajn, il-Qrendi. L-appellat qal li minkejja li missier l-appellanta kien fetaħ proċeduri anke lura fit-tmeninijiet sabiex jiżgombra lill-appellati mill-fond, dawn kellhom eżitu negattiv għalih, u wara li ngħatat is-sentenza huwa baqa' dejjem jaċċetta l-ħlas tal-qbiela. L-appellat qal li għalhekk id-destinazzjoni tal-kirja kienet bħala qbiela u mhux kirja ta' fond kummerċjali, kif qiegħda tipprova tagħti x'tifhem l-appellanta. L-appellat għamel riferiment għall-fatt li l-qbiela tithallas minnu fit-13 t'Awwissu ta' kull sena, jigifieri qabel Santa Marija, u tithallas b'lura.

22. B'riferiment għat-tielet aggravju tal-appellanta, l-appellat qal li huwa rnexxielu jgħib prova li l-fond qiegħed jintuża għal skop ta' qbiela, u fil-fatt xehed li fil-ħamrija li hemm mar-razzett huwa jizra' l-uċuħ, u għandu wkoll għadd ta' tjur. Qal li mill-provi rriżulta wkoll li mill-uċuħ ta' dan ir-raba' jgħixu ħdax-il membru tal-familja, u għalhekk ir-raba' ma jintużax għal skopijiet kummerċjali. Qal li f'dan is-sens m'għandhiex raġun l-appellanta tgħid li l-appellat ma għab l-ebda prova li l-fond qed jintuża għal skopijiet kummerċjali, meta fil-fatt kien jintuża għal skop ta' qbiela.

23. Dwar ir-raba' aggravju tal-appellanta, l-appellat għamel riferiment għall-artikolu 1555A (3) tal-Kodiċi Ċivili, li jgħid li fejn hemm kirja ta' fond kummerċjali, u jkun hemm nuqqas ta' użu, dak minnu nnifsu jitqies bħala użu ħażin tal-ħaġa mikrija. L-appellat qal li hawnhekk ma kienx hawn kirja kummerċjali kif qiegħda tallega l-appellanta, u lanqas ma kien hemm użu mod ieħor tal-ħaġa mikrija.

24. B'riferiment għall-ħames aggravju tal-appellanta, dwar in-nuqqas ta' manutenzjoni tal-fond, l-appellat qal li l-proċess huwa nieqes għalkollox minn provi dwar dan. Qal li minkejja li l-appellanta tiċċita mir-rapport tal-Membri Tekniċi fejn jgħidu li l-aperturi tal-injam huma qodma u servizzi iġjenici ma jeżistux jew ma ġewx spezzjonati, ma jfissirx li l-aperturi qegħdin f'qagħda ħażina. Qal li lanqas ma jiswa l-fatt li f'dan il-fond m'hemmx servizzi iġjenici, għaliex din hija kirja ta' razzett u għalqa u mhux dar residenzjali. Qal li anki l-fatt li hemm xi xorok qegħdin ifarfru, dan huwa normali f'bini qadim ta' ċertu żmien.

25. B'riferiment għas-sitt aggravju, l-appellat qal li t-talba għar-ripreża tal-fond hija *res judicata*, kif jirriżulta mis-sentenza tal-10 ta' Novembru, 1986, u għalhekk anke proċeduralment l-azzjoni tal-appellanta ma setgħetx tiġi istitwita. L-appellat qal li huwa jinsisti dwar dan minħabba li anki fiż-żmien tas-sentenza msemmija, l-appellat jew l-awtur tiegħu fit-titolu kien qiegħed juża r-razzett għall-istess użu, u għalhekk ma tistax terġa' tiġi proposta azzjoni għall-użu divers tal-fond meta kienet diġà ngħatat sentenza dwar dan, aktar u aktar meta sa minn qabel is-sentenza, l-appellanti u l-awturi tagħha fit-titolu kienu qegħdin jaċċettaw il-kera bħala qbiela.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

26. Il-Qorti sejra tgħaddi sabiex tevalwa l-aggravji sollevati mill-appellanta, fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet tal-Bord u tas-sottomissjonijiet tal-appellat. L-appellanta bniet il-kawża tagħha fuq il-premessa li f'dan il-każ hemm non-użu jew użu divers tal-fond mill-iskop li għalih inkera. Il-Bord fil-konsiderazzjonijiet tiegħu qies li minkejja li l-appellanta dejjem kienet edotta mill-mod kif kien

qiegħed jintuża l-fond, hija xorta baqgħet taċċetta l-ħlas tal-qbiela mingħand l-intimati u għalhekk ċaħad it-talbiet tal-appellanta għar-ripreża tal-fond.

L-ewwel aggravju: [il-Bord kien żbaljat meta kkostata li ladarba l-appellanta baqgħet tircievi l-kera mingħand l-appellati, din tilfet iċ-ċans li tressaq kawża għal non-użu jew użu divers]

27. L-appellanta qalet li minkejja li hija baqgħet tircievi l-kera mingħand l-intimati, hija xorta waħda kellha l-jedd tistitwixxi proċeduri għar-ripreża tal-fond minħabba n-non-użu jew għaliex il-fond kien qiegħed jintuża għal użu divers minn dak li għalih inkera. L-appellanta saħqet li n-non-użu ta' fond huwa ekwivalenti għal tibdil fid-destinazzjoni tiegħu,

28. Il-Qorti kkonsidrat li mill-provi jirriżulta li l-appellati kellhom titolu ta' qbiela fuq il-fond, bl-irċevuta li kienu jingħataw mill-appellanta għall-ħlas tispeċifika bl-aktar mod ċar li l-ħlas kien ta' qbiela. Barra minn hekk kif inhi l-konswetudni, din il-kirja agrikola kienet tithallas viċin Santa Marija fit-13 t'Awwissu ta' kull sena, b'lura, u għalhekk anki mad-daqqa t'għajn jidher ċar li r-relazzjoni lokatizja bejn il-partijiet kienet dik ta' kirja agrikola, bl-intimati rikonoxxuti bħala gabillotti tal-fond. Mill-provi jirriżulta wkoll li l-intimati dejjem għamlu użu mill-fond b'rabta ma' xogħol tar-raba', jew għat-trobbija tal-annimali, u fl-ebda waqt tal-proċeduri ma ngabet prova li minn dan il-fond kien isir negozju fis-sens ta' bejgħ lill-pubbliku tal-prodott agrikolu. L-intimati t-tnejn li huma xehdu li dak li jipproduċu f'dan ir-raba' jintuża minnhom u mill-familji tagħhom għall-konsum tagħhom, u dan il-fond qatt ma ntuża bħala 'ħanut' jew

għal skopijiet ta' negozju. Il-Qorti għalhekk tqis illi l-premessa li fuqha l-appellanta bbażat l-azzjoni tagħha hija żbaljata, għaliex minn imkien ma jirrizulta li l-fond kien jintuża għal skop kummerċjali, imma din kienet kirja agrikola regolata bil-Kap. 199 tal-Liġijiet ta' Malta. L-aktar prova evidenti tal-użu li għalih dan il-fond inkera, huwa l-kliem li jintuża fuq l-irċevuti tal-ħlas, li sa minn diversi snin ilu kienu jispeċifikaw li l-flus kienu qegħdin jiġu aċċettati bħala 'qbiela'. Għaldaqstant il-Qorti tqis illi l-ewwel aggravju tal-appellanta mhuwiex mistħoqq, u tiċċdu.

It-tieni aggravju: [l-iskop li għalih inkera l-fond]

28. L-appellanta tgħid li ladarba l-Bord qabel li l-użu li għalih inkera l-fond kien wieħed ta' negozju, u għalhekk l-appellati ma xehdux il-verità, isegwi li hawnhekk hawn sitwazzjoni ta' non-użu jew ta' użu divers tal-fond. L-appellanta għamlet riferiment għal diversi dikjarazzjonijiet li saru, fosthom li l-fond inkera bħala 'store' u għat-trobbija tal-annimali għan-negozju, u li l-fond gie mikri bħala 'ħanut'. Fl-istess waqt l-appellati xehdu li huma jagħmlu użu minn dan il-fond għat-trobbija tat-tjur, u ma jbiegħu l-prodotti tagħhom lil ħadd.

29. Il-Qorti tqis li l-aqwa prova li għandha quddiemha, fin-nuqqas ta' skrittura lokatizja jew ta' ftehim bil-miktub bejn il-partijiet, hija l-irċevuta tal-qbiela u d-diversi indizji oħra li jindikaw li din hija kirja agrikola. Min-naħa tagħha l-appellanta ma gabet l-ebda prova li l-kirja inkwistjoni kienet waħda kummerċjali, jew li minn dan il-fond qatt tmexxiet xi attività kummerċjali. Tgħid biss li għal xi żmien wara t-Tieni Gwerra fil-fond kienet tinħażen il-patata

sakemm tinbiegħ u li għal xi żmien fil-fond kienu jitrabbew il-majjali. Imkien ma qalet li pereżempju xi partijiet tal-fond kienu ffrekwentati min-nies biex jixtru l-prodotti agrikoli. L-appellanta stess xehdet li hija kriet razzett b'raba' żgħir miegħu, u għalhekk dan ifisser li d-daqs tar-raba' mhux kbir biżżejjed biex fih jinżergħu affarijiet li wara setgħu jinbiegħu. L-appellati fil-fatt qalu li dak li kienu jkabbru fir-razzett u fl-għalqa kien jintuża għall-konsum tagħhom u tal-familja tagħhom, u li huma qatt ma bieghu dan il-prodott. Il-Qorti tqis li anki t-tieni aggravju tal-appellanta mhuwiex ġustifikat u tiċċdu, stante li l-appellanta ma rnexxilha tipprova li l-fond inkera għal skop ta' negozju.

It-tielet aggravju: [l-appellanta allegat li ma ngabet l-ebda prova li l-fond mhuwiex mikri għal skopijiet kummerċjali]

30. In sostenn ta' dan l-aggravju, l-appellanta qalet li l-prinċipju li min jallega jrid jipprova ma japplikax biss għaliha, iżda wkoll għall-appellati, li kellhom jippruvaw li l-kirja ma kinitx waħda kummerċjali.

31. Il-Qorti qieset li mill-provi rriżulta li fil-preżent dan il-fond jintuża mill-appellati sabiex fih irabbu xi tjur u jżommu żiemel, u li tul is-snin l-attività li kienet għaddejja fil-fond qatt ma kienet waħda sostanzjali li ppermettiet bejgħ tal-uċuħ tar-raba' jew tal-annimali li jitrabbew fir-razzett. L-appellati kienu konsistenti fix-xhieda tagħhom li minn dak li jipproduċu f'dan ir-raba' u fir-razzett jgħixu huma u l-familji tagħhom, u li qatt ma kien hemm negozju ta' xejn. Ladarba hija l-appellanta li qiegħda tinsisti li dan il-fond inkera għal skopijiet ta' negozju, għandha tkun hi li tipprova li dan kien l-iskop tal-kirja. Mill-provi

jirrizulta li dan ir-razzett u l-ftit raba' tal-madwar ingħataw b'titolu ta' qbiela, li fil-fatt titħallas fi żmien Santa Marija ta' kull sena, u li s-sitwazzjoni ilha hekk għal ħafna għexieren ta' snin. Jista' jkun li fil-passat attività agrikola bħal din setgħet titqies bħala forma ta' 'negozju', speċjalment fi żmien meta l-prodott żejjed u li ma jigix ikkunsmat, kien jinbiegħ u ma kien jinħela xejn minn dak li jigix prodott, iżda b'daqshekk ma jistax jingħad li l-kirja hija waħda kummerċjali, għaliex dak li jirrizulta mill-kitba fuq l-irċevuti hu li din hija kirja agrikola.

Ir-raba' aggravju: [użu divers tal-fond minn dak miftiehem]

32. L-appellanta ċċitat l-artikoli 1555 u 1555A(3) tal-Kodiċi Ċivili in sostenn tal-pretensjoni tagħha li jekk il-kerrej jagħmel użu mill-ħaġa mikrija xorta oħra minn dak li għalih ikun miftiehem, jew b'mod li jista' jgib ħsara lil sid il-kera, is-sid jista' jitlob il-ħall tal-kirja, u li fil-każ ta' fond kummerċjali, in-nuqqas ta' użu għall-iskop kummerċjali kif joħroġ mill-kuntratt ta' kiri, jitqies bħala użu ħażin tal-ħaġa.

33. Għal darb'oħra l-Qorti tirrileva li ma ngabet l-ebda prova in sostenn tal-pretensjoni tal-appellanta li l-kirja odjerna hija waħda kummerċjali. Lanqas ma jista' jintqal li f'dan il-każ qiegħed isir użu mod ieħor mill-ħaġa mikrija, u dan għaliex mill-provi rrizulta li għal dawn l-aħħar għexieren ta' snin, il-fond intuża biss għal ħaġa waħda, għat-trobbija ta' xi annimali u għat-tekabbir ta' xi uċuħ tar-raba' li l-appellati jużaw għalihom u għall-familja tagħhom. Mhux il-każ li jintqal li l-fond qiegħed jintuża għal ħaġa oħra milli għar-raġuni li għalih inkera, għaliex il-fond minn dejjem kien destinat biex jintuża jew għat-trobbija tal-annimali jew

għall-ħażna ta' ucuħ tar-raba'. F'kull każ il-kera li tħallset dejjem kienet qbiela. Għaldaqstant tqis li dan l-aggravju mhuwiex ġustifikat u tiċħdu wkoll għaliex ma jsib l-ebda sostenn fil-provi.

Il-ħames aggravju: [l-istat ta' manutenzjoni tal-fond]

34. L-appellanta qalet li hija ma taqbilx mal-konklużjoni li wasal għaliha l-Bord, li l-fond inkwistjoni jinżamm fi stat tajjeb ta' manutenzjoni, u dan għaliex anki l-Membri Tekniċi tal-Bord li rrelataw fuq inkarigu tal-Bord, ikkostataw li fil-fond m'hemmx servizzi iġġeniċi u li f'xi partijiet fil-fond m'hemmx dawl u ilma.

35. Anki hawn il-Qorti ma ssib xejn x'tiċċensura fil-konklużjonijiet tal-Bord dwar l-istat ta' dan il-fond, li huwa razzett li għal ħafna snin intuża għat-trobbija tal-annimali. Semmai dak li kkostataw il-Membri Tekniċi tal-Bord jsaħħaħ it-teżi tal-appellati li dan il-fond inkera u ilu għal diversi snin jintuża għall-iskopijiet li għadu jintuża sal-lum, u ċertament ladarba fil-fond la hemm servizzi iġġeniċi u lanqas dawl u ilma, ma jstax jintqal li dan il-fond għal xi żmien intuża jew inkera għal skop ta' negozju, imma ntuża għat-trobbija tal-annimali. Għaldaqstant tqis li dan l-aggravju mhuwiex ġustifikat, u tiċħdu wkoll.

Is-sitt aggravju: [ir-res judicata]

36. L-appellanta qalet li l-eċċezzjoni tar-res *judicata* ma setgħetx tintuża f'azzjonijiet ibbażati fuq l-użu divers jew in-non-użu, u dan għaliex il-baži tal-azzjoni tagħha hija relattiva għaž-żmien li qiegħda titkellem dwaru. L-appellanta qalet li għalkemm fl-1986 seta' ġie deċiż li l-fond kien qiegħed jintuża għal skop

kummerċjali, ma jfissirx li tletin sena wara dan għadu l-każ, u għalhekk l-appellati ma setgħux jibqgħu jiddefendu l-pożizzjoni tagħhom billi jgħidu li fl-1986 huma ngħataw raġun bid-deċiżjoni tal-Qorti. L-appellanta qalet li l-azzjoni tagħha mhix ibbażata fuq il-mod kif kienet qiegħda titmexxa l-kirja fit-tmeninijiet, imma fuq il-mod kif il-fond qiegħed jintuża llum il-ġurnata.

37. Il-Qorti, filwaqt li tirrileva li l-appellanta għandha raġun sa fejn din tgħid li azzjoni bbażata fuq użu divers jew fuq in-non-użu hija relattiva għaż-żmien li l-azzjoni qiegħda titkellem dwaru, iżżid li sabiex il-kwistjoni taż-żmien li fih issir l-azzjoni ma tibqax rilevanti, irid ikun hemm varjazzjoni bejn is-sitwazzjoni kif kienet fl-1986, u s-sitwazzjoni preżenti. Imma minn dak li rriżulta mill-provi fil-kawża odjerna, is-sitwazzjoni baqgħet l-istess, u ilha hekk għal għexieren ta' snin, bl-appellati jużaw il-fond għal skopijiet ta' trobbija ta' tjur u tigieġ u għat-tkabbir ta' xi prodotti agrikoli għall-konsum tagħhom u tal-familjari tagħhom, u għall-ebda użu ieħor. L-unika haġa li wieħed jista' jgħid li nbidlet kienet il-ġeneru tal-annimali li bdew jinżammu fil-fond, għaliex mal-medda taż-żmien jirriżulta li flok majjali bdew jinżammu t-tjur. Mill-bqija s-sitwazzjoni baqgħet identika għal dik li kienet fl-1986. Anki mir-rapport tal-Membri Tekniċi tal-Bord u mir-ritratti esebiti mill-appellanta nnifisha, jirriżulta li l-fond jintuża sabiex fih jinżammu xi tjur u anki żiemel, u għalhekk la jista' jingħad li hemm non-użu u lanqas ma jista' jingħad li l-fond qiegħed jintuża għal użu divers minn dak li għalih inkera, għaliex mal-medda tas-snin is-sitwazzjoni qajla nbidlet. Tqis għalhekk li dan l-aggravju mhux misthoqq, u tiċċdu.

Decide

Għar-raġunijiet premissi, din il-Qorti qiegħda tiddeċiedi dan l-appell tal-appellanta billi tiċċdu, filwaqt li tikkonferma d-deċiżjoni appellata fl-intier tagħha. Spejjeż tal-ewwel istanza jibqgħu kif deċiżi, filwaqt li l-ispejjeż tal-appell għandhom jithallsu mill-appellanti.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

**Rosemarie Calleja
Deputat Registratur**